

เรียกค่าเสียหาย : เหตุเสียชีวิตจากกิจกรรมฟื้นฟูปะการัง

โดย นายปกครอง

“ปะการัง” อัญมณีแห่งท้องทะเลที่นอกจากจะเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัย ที่หลบภัย และแหล่งสืบพันธุ์ของสัตว์ทะเลนานาชนิด ปัจจุบันจะพบว่าแนวปะการังได้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นอย่างรวดเร็ว และต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการฟื้นฟู

กิจกรรมฟื้นฟูแนวปะการัง จึงถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่จะช่วยให้แนวปะการังคงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติเพื่อชนรุ่นหลังได้ศึกษาและชื่นชมสืบต่อไป ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวของหน่วยงานของรัฐมักจะมีนักดำน้ำอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

วันนี้ ... นายปกครองก็มีกรณีตัวอย่างที่ถือเป็นอุทธรณ์เพื่อเพิ่มความรอบคอบและระมัดระวังในการดำเนินกิจกรรมซึ่งอาจเกิดอันตรายต่อชีวิตได้

มูลเหตุของคดีเกิดจาก ... สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดี (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) ได้จัดกิจกรรมฟื้นฟูปะการัง โดยร่วมกับนักดำน้ำอาสาสมัคร ๒๖ คน รวมทั้งบุตรสาวของผู้ฟ้องคดีด้วย โดยในขณะปฏิบัติกิจกรรมในทะเลลึกประมาณ ๖ เมตร บุตรของผู้ฟ้องคดีได้ส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือและผู้ร่วมกิจกรรมได้นำตัวขึ้นมาบนผิวน้ำ จากนั้นก็เกิดการหายใจไม่ออกและหมดสติ จึงถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลและเสียชีวิตในเวลาต่อมา

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากความบกพร่องของอุปกรณ์ดำน้ำหรือการบรรจุก๊าซออกซิเจนไม่เต็มถัง ทำให้ออกซิเจนไม่เพียงพอ เป็นเหตุให้บุตรของผู้ฟ้องคดีขาดอากาศหายใจ อันเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ ที่ไม่ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยก่อนนำไปใช้งาน ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธไม่ชดใช้เนื่องจากเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของตนไม่ได้กระทำละเมิด

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าปลงศพและค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูผู้ฟ้องคดีและบุตรของผู้ตาย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติเกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้วจะเห็นได้ว่า คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง แยกได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑. การกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น และ ๒. การกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าดังกล่าวเกินสมควร

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เจ้าหน้าที่ในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีไม่ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำก่อนนำไปใช้งาน เป็นเหตุให้บุตรของผู้ฟ้องคดีเสียชีวิต จึงเป็นการกล่าวอ้างเกี่ยวกับมูลเหตุของการกระทำละเมิดที่เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

เมื่อการจัดกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรปะการังอยู่ภายใต้ภารกิจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ และอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนั้น การจัดกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรปะการังจึงอยู่ในขอบเขตหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด

และการตรวจสอบอุปกรณ์ดำเนินงานถือเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญของหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าว กล่าวคือ หากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ปฏิบัติยอมทำให้ภารกิจนั้นไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแนวปะการังจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ย่อมต้องมีอุปกรณ์การดำเนินงานที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยในการใช้งาน

กรณีจึงเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ดังนั้น เมื่อมูลเหตุของการกระทำละเมิดอันเป็นเหตุที่มาของการที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดฯ อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองแล้ว คดีพิพาทในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจผลคำวินิจฉัยของหน่วยงานที่ปฏิเสธไม่ชดเชยค่าเสียหาย จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองเช่นกัน โดยจะต้องยื่นฟ้องคดีภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลไม่ชดเชยค่าเสียหายจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ ศาลปกครองสูงสุดจึงกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คผ. ๕๑/๒๕๖๓)

คดีนี้ ... ถือเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมฟื้นฟูแนวปะการังหรือกิจกรรมใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องตรวจสอบอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัย กรณีเจ้าหน้าที่ละเลยไม่ตรวจสอบและเกิดความเสียหายขึ้นแก่บุคคลภายนอก ถือเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง มิใช่เป็นกรณีการกระทำละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ทั่ว ๆ ไป ที่จะอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมครับ ...

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่ ... สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)